

Projekt

numer: .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ**

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2015-2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016. poz. 446 ze zm.), art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017. poz. 519 ze zm.), Rada Miasta uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2015-2016 w brzmieniu stanowiącym Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skarżyska-Kamiennej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Leszek Golik

Raport z wykonania

**„Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020”**

za lata 2015-2016

Skarżysko-Kamienna 2017

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1. CEL PRZYGOTOWANIA „RAPORTU...”	3
1.2. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA „RAPORTU...”	3
1.3. NUMER I DATA UCHWAŁY RADY MIASTA W SPRAWIE PRZYJĘCIA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SKARŻYSKO-KAMIENNA NA LATA 2015-2020”	3
1.4. OKRES, JAKI OBEJMUJE „RAPORT...”	3
1.5. AUTOR „RAPORTU...”	3
2. STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2015-2016.....	4
2.1. POWIETRZE	4
2.2. HAŁAS.....	5
2.3. WODY POWIERZCHNIOWE.....	8
2.4. WODY PODZIEMNE	10
2.5. GOSPODARKA ODPADAMI	12
2.5.1. ODPADY NIEBEZPIECZNE	12
2.5.2. ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO	13
2.5.3. ODPADY KOMUNALNE	13
2.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	16
2.7. GLEBY	16
2.8. PRZYRODA	17
3. CELE I ZADANIA ZAPISANE W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA...”	18
4. REALIZACJA ZADAŃ ZAWARTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SKARŻYSKO-KAMIENNA NA LATA 2015-2020” W LATACH 2015 I 2016.....	22
4.1. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	22
4.2. OCHRONA PRZED HAŁASEM	23
4.3. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.....	24
4.4. OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH.....	25
4.5. GOSPODARKA ODPADAMI	27
4.6. OCHRONA GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI	29
4.7. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	29
4.8. MINIMALIZACJA ZAGROZEŃ DLA ŚRODOWISKA.....	29
4.9. EDUKACJA EKOLOGICZNA	29
5. WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ ZAWARTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SKARŻYSKO-KAMIENNA NA LATA 2015-2020” W LATACH 2015 I 2016	30
6. NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA PONIESIONE W LATACH 2015-2016 PRZEZ GMINĘ SKARŻYSKO-KAMIENNA	33
7. PODSUMOWANIE.....	34

1. Wprowadzenie

1.1. Cel przygotowania „Raportu...”

Celem przygotowania niniejszego Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2015-2016 jest:

- wywiązanie się z obowiązku ustawowego,
- przedstawienie stanu środowiska w okresie sprawozdawczym - w latach 2015-2016,
- przedstawienie postępów w realizacji każdego z zadań zapisanych w w/w programie,
- określenie w jakim stopniu udało się przedsięwzięcia przyjęte w programie ochrony środowiska zrealizować do dnia 31 grudnia 2016 r.,
- sformułowanie wniosków.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia „Raportu...”

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programów ochrony środowiska przez organ wykonawczy gminy, wynika z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 519). Sprawozdanie wykonuje się co 2 lata i przedstawia się Radzie Miasta.

1.3. Numer i data Uchwały Rady Miasta w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020”

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” przyjęty został Uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej Nr XIII/102/2015 z dnia 03.09.2015 roku.

1.4. Okres, jaki obejmuje „Raport...”

Przedmiotowy „Raport...” obejmuje okres od 01.01.2015 roku do dnia 31.12.2016 roku.

1.5. Autor „Raportu...”

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2015-2016 został wykonany na zlecenie Prezydenta Miasta Skarżyska-Kamiennej przez firmę:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax: (41) 372 49 75
e-mail: basz@post.pl
www.basz.pl

2. Stan środowiska w latach 2015-2016

Stan środowiska przedstawiono w oparciu o dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Regionalnych.

2.1. Powietrze

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska na mocy ustawy „Prawo ochrony środowiska” (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 519) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1032), dokonuje corocznej oceny jakości powietrza.

Roczną ocenę jakości powietrza dokonuje się w oparciu o przyjęte kryteria, tj. dopuszczalny poziom substancji w powietrzu, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012, poz. 1031).

Obszar województwa świętokrzyskiego podzielono na 2 strefy oceny: miasto Kielce (kod strefy PL2601) oraz strefa świętokrzyska (kod strefy PL2602). W poniższych tabelach przedstawiono wyniki klasyfikacji w latach 2015-2016 strefy świętokrzyskiej, do której należy gmina Skarżysko-Kamienna, dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia oraz ochrony roślin.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	O ₃ *	O ₃ **
PL 2602	rok 2015												
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	A	D2
	rok 2016												
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C	D2

* według poziomu docelowego, ** według poziomu celu długoterminowego

Źródło – WIOŚ Kielce

Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (według poziomu docelowego)	O ₃ (według poziomu długoterminowego)
PL 2602	rok 2015			
	A	A	A	D2
	rok 2016			
	A	A	C	D2

Źródło – WIOŚ Kielce

Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej w 2016 roku przedstawiają się następująco: ze względu na ochronę zdrowia dla zanieczyszczeń takich jak dwutlenek azotu (NO₂), dwutlenek siarki (SO₂), benzen (C₆H₆), ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni), tlenek węgla (CO), pył PM_{2,5} strefę zaliczono do klasy A. Oznacza to, że w obszarze strefy poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe oraz poziomy długoterminowe nie były przekraczane. Strefa świętokrzyska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń ponad dopuszczalną częstość stężeń 24-godzinnych pyłu PM₁₀ oraz przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu, Oznacza to przekroczenia normowanych poziomów. Dla ozonu poziom docelowy i cel długoterminowy został przekroczony. Przekroczenia dotyczą kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia i ochrony roślin.

Największy wpływ na stan powietrza w mieście pod względem zanieczyszczeń energetycznych mają: ciepłownia miejska oraz inne kotłownie lokalne, liczne zakłady przemysłowe, sieci dróg oraz emisja niezorganizowana (oczyszczalnie ścieków, obiekty infrastruktury społecznej, stacje obsługi samochodów i stacje paliw płynnych, składowiska materiałów opałowych, budowlanych, inne). Obecnie do największych obiektów emitujących produkty spalania paliw i zanieczyszczenia wynikające z profilu produkcji, należy zaliczyć:

- ciepłownię Celsius Sp. z o.o., której podstawową działalnością jest wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja ciepła na terenie miasta. Ciepłownia wytwarza ciepło w sposób tradycyjny w dwóch węglowych źródłach ciepła
- MESKO SA w Skarżysku-Kamiennej z elektrociepłownią przemysłową.

Na jakość powietrza wpływ ma także infrastruktura techniczna: długość sieci ciepłej na terenie Skarżyska-Kamiennej wynosi 31,12 km, długość sieci gazowej w mieście wynosi 169,34 km. Liczba zamontowanych gazomierzy wynosi 14 084 szt. Obszary peryferyjne miasta z zabudową jednorodzinną korzystają z gazu w butlach. Z gazu sieciowego korzysta ok. 30,3 % mieszkańców.

W związku z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu miasto Skarżysko-Kamienna zostało wytypowane (na podst. Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego) do miast, które muszą opracować program ograniczający niską emisję. W 2013 roku Rada Miasta Skarżyska-Kamiennej przyjęła "Program ograniczenia niskiej emisji ze szczególnym uwzględnieniem zanieczyszczeń: pył PM₁₀, pył PM_{2,5} oraz benzo(a)piren opracowany dla miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2013-2020". W 2016 roku przyjęto „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2016-2022”. Dokumenty zakładają m. in. stworzenie systemu zachęt do wymiany urządzeń grzewczych, w celu uzyskania wymaganego efektu ekologicznego polegającego na ograniczeniu niskiej emisji na terenie miasta.

2.2. Hałas

Źródłem hałasu na terenie gminy Skarżysko-Kamienna jest przede wszystkim komunikacja samochodowa. Drogami o największej uciążliwości są drogi krajowe (nr 7 - relacji Kraków - Kielce - Skarżysko-Kamienna - Radom - Warszawa oraz nr 42 relacji Ostrowiec Świętokrzyski - Skarżysko-Kamienna - Końskie - Żarnów). Szlaki te krzyżują się w Skarżysku-Kamiennej, w centralnej części miasta i stanowią jego główne ulice, czyniąc z niego ważny i bardzo przeciążony węzeł komunikacyjny.

Na terenie województwa świętokrzyskiego badania w zakresie klimatu akustycznego przeprowadza WIOŚ w Kielcach. Pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa świętokrzyskiego przeprowadzane były w większych miastach województwa oraz przy głównych drogach. W Skarżysku-Kamiennej pomiary hałasu drogowego wykonane były ostatnio w 2013r. w 2 punktach. W latach 2015-2016 WIOŚ nie prowadził badań na omawianym terenie.

Badania monitoringowe hałasu prowadzone w ostatnich latach przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach wykazują, że hałas komunikacyjny stanowi znaczącą uciążliwość, szczególnie przy drogach o dużym natężeniu ruchu.

Zgodnie z „Programem ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne” zbadano przekroczenia L_{DWN} oraz L_N odcinków dróg krajowych nr 7 i 42 przebiegających przez teren gminy Skarżysko-Kamienna. Szczegółowy zakres odcinków pokazany został na załącznikach graficznych w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne.”

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2015-2016

Obszary na terenie gminy Skarżysko-Kamienna na których występują przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu drogowego – drogi krajowe wraz z propozycjami działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego

Oznaczenie odcinka drogi krajowej	Poziomy dopuszczalne (dzień/noc) [dB]	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N	Propozycje działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego	Termin realizacji
7_11	64/59 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 15-20 dB.	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 15-20 dB.	Odstąpienie od zadań (z uwagi na montaż ekranów akustycznych na tym odcinku) – realizacja tylko zadań dodatkowych	---
7_12	64/59 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna 68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 10-15 dB.	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 10-15 dB.	Redukcja hałasu poprzez realizację działań inwestycyjnych opisanych w rozdziale 5.1.1.+ realizacja zadań dodatkowych	---
7_13	64/59 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 15-20 dB.	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 15-20 dB.	Redukcja hałasu poprzez realizację działań inwestycyjnych opisanych w rozdziale 5.1.1.+ realizacja zadań dodatkowych	---
42_3	64/59 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna 68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 10-15 dB.	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 5-10 dB.	Przejście dla pieszych z wyspą azylu	2017

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne.

Hałas związany z komunikacją i transportem kolejowym jest mniej uciążliwy dla mieszkańców, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej (zasięg uciążliwości hałasu wynosi do ok. 300 m) i jest związany z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów (pasażerskie czy towarowe).

Hałas przemysłowy ma charakter lokalny. Hałas emitowany przez przemysł, może być jednak uciążliwy dla mieszkańców, zwłaszcza w najbliższym sąsiedztwie.

2.3. Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe na terenie miasta Skarżysko-Kamienna to rzeka Kamienna i jej dopływy: Kamionka, Bernatka (dawna, historyczna nazwa Milica) i Oleśnica oraz zbiorniki wodne (rekreacyjny, przeciwpowodziowy): Rejów (powierzchnia 28,5 ha) i Bernatka (1,71 ha).

Rzeka Kamienna badana jest w 5 punktach - Bzin (Skarżysko-Kamienna), Michałów, Nietulisko, Krasków, Wola Pawłowska. W Skarżysku-Kamiennej badana jest także rzeka Oleśnica. Rzeki: Kamienna i Oleśnica objęte są siecią monitoringu krajowego, w zakresie podstawowym.

Wyniki badań rzeki Kamiennej oraz rzeki Oleśnicy w roku 2015

Nazwa jednolitej części wód	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny
Kamienna do Bernatki	Kamienna-Bzin	II	II	I	dobry
Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Iłżeckie	Kamienna - Michałów	IV	II	II	słaby
Kamienna od Zb. Brody Iłżeckie do Świśliny	Kamienna - Nietulisko	IV	II	II	słaby
Kamienna od Świśliny do Przepaści	Kamienna - Krasków	IV	II	II	słaby
Kamienna od Przepaści do ujścia	Kamienna – Wola Pawłowska	IV	II	PSD	słaby
Oleśnica	Oleśnica – Skarżysko-Kamienna	IV	II	II	słaby

Źródło: WIOŚ w Kielcach

PLRW20005234312 Kamienna do Bernatki

Rzeka Kamienna (lewostronny dopływ Wisły) podzielona jest na 7 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP): Kamienna do Bernatki o typie ciek 5, Kamienna od Bernatki do Żarnówki o typie ciek 8, Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Łżeckie o typie ciek 8, Zb. Brody Łżeckie, Kamienna od Zb. Brody Łżeckie do Świśliny o typie ciek 8, Kamienna od Świśliny do Przepaści o typie ciek 10 oraz Kamienna od Przepaści do ujścia o typie ciek 10. Początkowy źródłowy odcinek rzeki Kamiennej jest jednolitą częścią wód o typie 5 (potok wyżynno krzemianowy z substratem drobnoziarnistym – zachodni) o charakterze naturalnym i długości 101,7 km. W tej jednolitej części wód zlokalizowano 2 punkty pomiarowo-kontrolne: Kamienna – Bzin i Kamionka – Bzin. Badania monitoringowe prowadzone były w roku 2015 w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu wód na obszarach chronionych. Ocena JCWP została wykonana na podstawie klasyfikacji elementów biologicznych: fitobentosu - klasa II oraz odziedziczonych elementów, makrofitów i makrobezkręgowców bentosowych w klasie II z roku 2012. Elementy fizykochemiczne badane w roku 2015 z grupy 3.1-3.5 sklasyfikowano w klasie I, natomiast odziedziczone elementy z roku 2012 z grupy 3.6 w klasie II. Elementom hydromorfologicznym na podstawie prowadzonych obserwacji przypisano klasę II. Stan ekologiczny oceniono jako dobry. Stan chemiczny oceniono jako dobry na podstawie, odziedziczonych z roku 2012, wskaźników chemicznych. Dodatkowo dokonano oceny wód na obszarach chronionych. Wymogi zostały spełnione dla obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Stan jednolitej części wód oceniono jako dobry ze względu na dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny. Jednocześnie zostały spełnione wymogi dla obszarów chronionych.

Źródłem zanieczyszczeń JCWP Kamienna do Bernatki są m.in.: oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna w m. Wojtyniów, gm. Bliżyn; oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów w Suchedniowie.

PLRW20006234329 Oleśnica

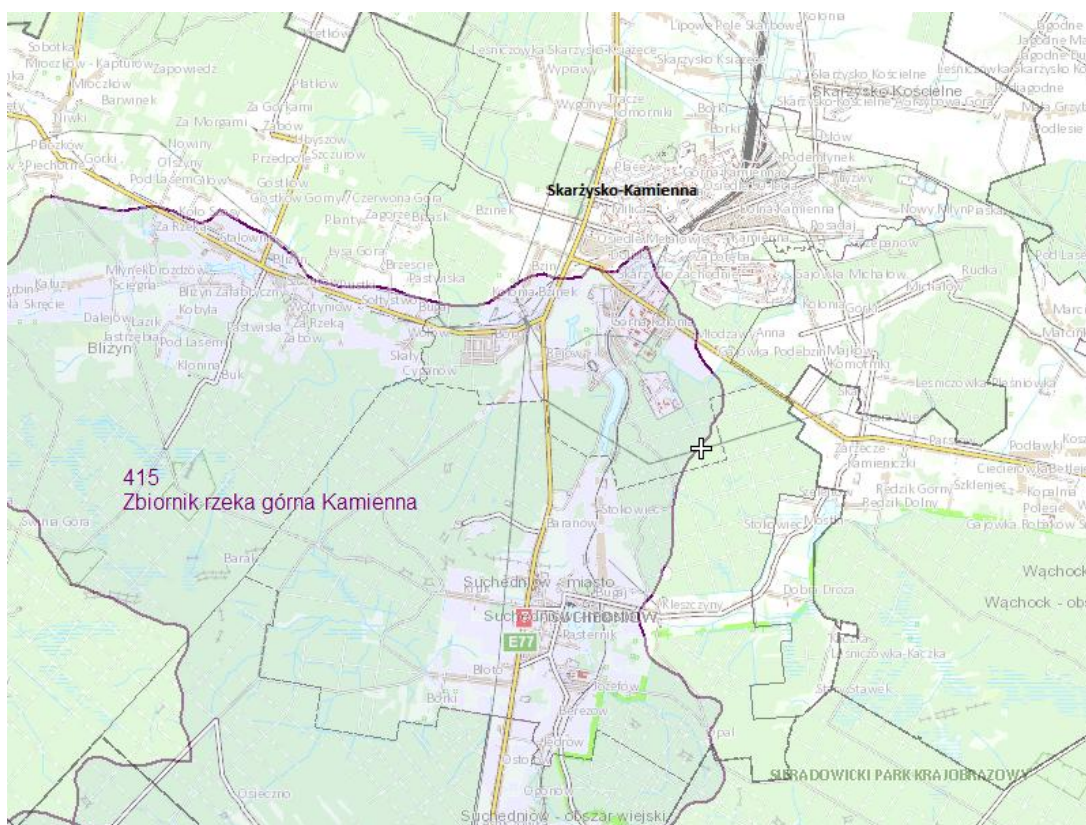
Lewostronny dopływ rzeki Kamiennej, jednolita część wód o typie 6 (potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych), naturalnym charakterze i długości 21,29 km monitorowana i oceniana jest na podstawie wyników badań wód w ppk Oleśnica – Skarżysko-Kamienna. Badania monitoringowe prowadzone były w roku 2015 w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu wód na obszarach chronionych. Ocena została dokonana na podstawie klasyfikacji elementu biologicznego: fitobentosu w klasie IV oraz elementów fizykochemicznych z grupy 3.1-3.5 - w klasie II. Elementom hydromorfologicznym na podstawie prowadzonych obserwacji przypisano klasę II. Stan ekologiczny oceniono jako słaby. Dodatkowo dokonano oceny wód na obszarach chronionych. Wymogi nie zostały spełnione dla obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (IV klasa fitobentos). Ogólnie stan JCWP oceniono jako zły, ze względu na słaby stan ekologiczny. Jednocześnie nie zostały spełnione wymogi dla obszarów chronionych.

2.4. Wody podziemne

Na terenie Skarżyska-Kamiennej wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują w zbiornikach: triasowym, jurajskim i czwartorzędowym, a ponadto znajduje się tu Główny Zbiornik Wód Podziemnych: nr 415 – Górna Kamienna. Z wód podziemnych tego zbiornika korzysta ujęcie wody Skarżysko-Kamienna – Bzin, którego wydajność wynosi 10066 m³/d.

Miasto Skarżysko-Kamienna - na koniec 2016 roku - posiada pełne zwodociągowanie (sieć rozdzielcza liczy 167,7 km długości), a także rozdzielczy system kanalizacyjny (długość sieci kanalizacyjnej wynosi 157,70 km) oraz sieć kanalizacji deszczowej – 71,4 km.

Lokalizacja miasta Skarżysko-Kamienna względem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP Nr 415)

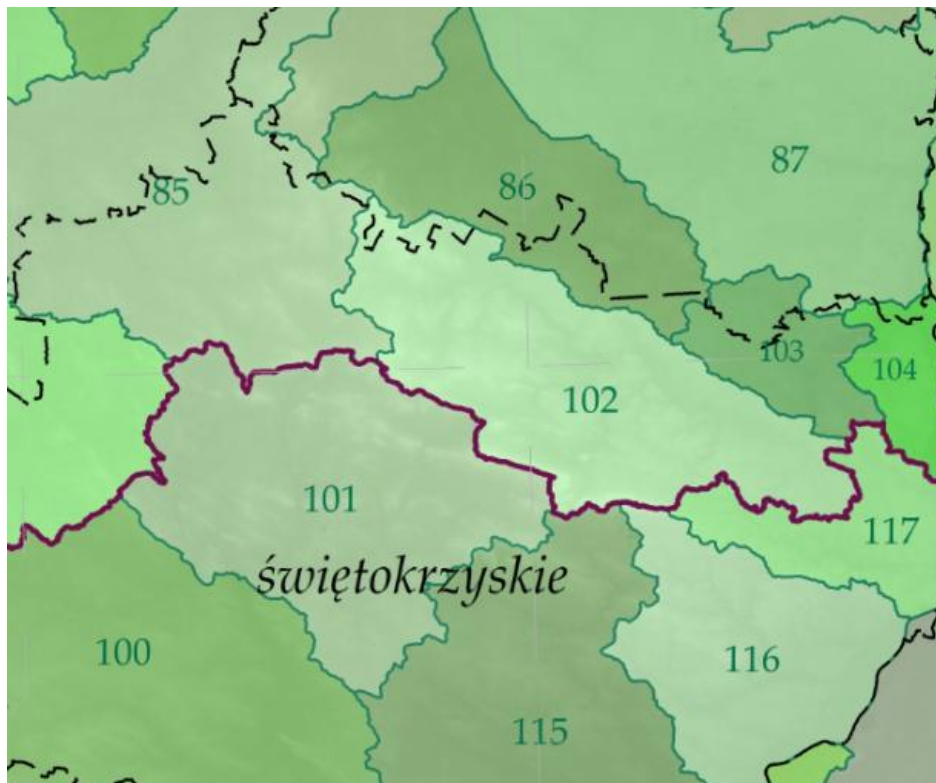
Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna; <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

W 2016 r. Rada Ministrów zatwierdziła *Aktualizację Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911). Planowanie w gospodarowaniu wodami ma zapewnić osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów zależnych od wody, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji i energii mogących negatywnie oddziaływać na wody oraz poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

W Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły określono cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych (rzecznych, przybrzeżnych i przejściowych, jeziornych, silnie zmienionych i sztucznych części wód) oraz jednolitych części wód podziemnych.

Według map obrazujących granice Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd), podział na lata 2016 - 2021 – mapy dostępne na stronie Państwowej Służby Hydrogeologicznej (e-PSH, <http://epsh.pgi.gov.pl/>), teren inwestycji położony jest w regionie wodnym Środkowej Wisły, w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 102.

Orientacyjna lokalizacja miasta Skarżysko-Kamienna w obrębie jednolitych części wód podziemnych

Źródło: Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – Załącznik nr 13

Badania monitoringowe wód podziemnych na terenie miasta Skarżysko-Kamienna prowadzono w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 1 punkcie pomiarowym.

Klasyfikacja stanu wód podziemnych

Klasa	Rodzaj
I	wody bardzo dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka
II	wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby
III	wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka
IV	wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka
V	wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka

Monitoring wód podziemnych w powiecie skarżyskim w latach 2015-2016

Miejscowość/ Gmina	Numer otworu	JCWPd	Stratygrafia	Charakter zwierciadła	Klasa jakości wody w punkcie	
					w roku 2015	w roku 2016
Skarżysko- Kamienna/ Skarżysko-Kamienna	101	412	T2	napięte	II	II

Źródło – WIOŚ Kielce

Wody w badanym punkcie w Skarżysku-Kamiennej wykazały II klasę - są to wody dobrej jakości, które nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

2.5. Gospodarka odpadami

2.5.1. Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia, budynkach administracyjnych itp.

Na obszarze gminy nie ma zlokalizowanych czynnych składowisk odpadów niebezpiecznych ani mogilnika do składowania przeterminowanych środków ochrony roślin. Odpady niebezpieczne są wywożone poza teren gminy do unieszkodliwienia lub przetworzenia.

Zorganizowane zbieranie odpadów niebezpiecznych występuje w niektórych placówkach:

- zużyty sprzęt RTV i AGD w sklepach sprzedających takie produkty
- baterie - pojemniki na baterie znajdują się w sklepach, obiektach administracyjnych, w tym: w szkołach
- przeterminowane leki - w aptekach.

Ponadto sprzęt elektroniczny i elektryczny, także zawierający części niebezpieczne można oddawać bez limitów ilościowych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowanego przy ul. Mościckiego 43 w Skarżysku-Kamiennej.

W gminie obowiązuje „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2016-2032”. Na terenie gminy zinwentaryzowano łącznie 4 157,73 Mg wyrobów zawierających azbest, unieszkodliwiono dotychczas 933,21 Mg, a do unieszkodliwienia pozostało 3 224,52 Mg azbestu (www.bazaazbestowa.gov.pl).

Mieszkańcy mogą zwracać się z wnioskami o sfinansowanie wywozu i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

Ilość zebranych odpadów azbestowych na terenie miasta w latach 2015-2016

Rok	Ilość zebranego azbestu		Kwota brutto [zł]	Źródła środków
	[m ²]	[Mg]		
2015	16 899,23	185,89	50 190,57	Dofinansowanie z WFOŚIGW w Kielcach w kwocie 42 661,98 zł
2016	12 569,42	138,26	38 824,54	Dofinansowanie z WFOŚIGW w Kielcach w kwocie 33 000,85 zł

Źródło: Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej

2.5.2. Odpady z sektora gospodarczego

Na terenie miasta do grupy największych wytwórców odpadów z sektora gospodarczego w Skarżysku-Kamiennej należą: Celsiusm Sp. z o.o., PKP Cargo, MESKO S.A., PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, WTÓRPOL oraz Szpital Powiatowy.

Odbiorem odpadów gospodarczych od poszczególnych wytwórców z terenu gminy zajmują się specjalistyczne firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia w tym zakresie.

2.5.3. Odpady komunalne

Gmina Skarżysko-Kamienna – zgodnie z uchwałą Nr XXV/357/16 z dnia 27 lipca 2016r. Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie wykonywania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2016-2022 - należy do Regionu 6 gospodarki odpadami komunalnymi. W ramach regionu 6 działa jedna Regionalna Instalacja do Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Końskich, zapewniająca:

- mechaniczno - biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku sortownia odpadów,
- przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone przepisami prawa,
- składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie odpadów przez okres nie krótszy niż 15 lat.

Ponadto dla regionu wyznaczono jedną instalację do zastępczej obsługi regionów na wypadek awarii instalacji regionalnych w msc. Promnik.

W celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości dokonano podziału obszaru gminy Skarżysko-Kamienna na cztery sektory:

- SEKTOR I obejmujący osiedla: Rejów, Skałka, Górna Kolonia-Młodzawy, Zachodnie, Dolna Kamienna I, Dolna Kamienna II, Łyżwy, Usłów,

- SEKTOR II obejmujący osiedla: Książęce, Pogorzałe, Borki, Place, Paryska, Metalowiec, Bzinek, Bór,
- SEKTOR III obejmujący osiedla: Milica, Przylesie, Piłsudskiego, Odrodzenia, Kolejowe,
- SEKTOR IV obejmujący osiedla: Żeromskiego i Przydworcowe.

Od 1 czerwca 2016r. podział na sektory przestał obowiązywać – uchwała Nr XXI/22/2016 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 25 lutego 2016r.

Do końca sierpnia 2016r. usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczyły spółki: Tönsmeier Wschód oraz Miejskie Usługi Komunalne. 1 września 2016 r. po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego usługę świadczy konsorcjum firm: MS-EKO Spółka z o.o. i Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Końskich Sp. z o.o.

W ramach wywiązania się z ustawowego obowiązku zapewnienia porządku i czystości na terenie gminy został utworzony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. PSZOK został utworzony przy Zakładzie Segregacji i Odzysku Odpadów w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Mościckiego 43 i jest prowadzony przez Miejskie Usługi Komunalne Sp. z o.o. Mieszkańcy samodzielnie dostarczają odpady do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Mieszkańcy gminy oddają również odpady do punktów surowców wtórnych. Odpady typu papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło przekazywane są do recyklingu i ponownego użycia.

*Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2015-2016*

W latach 2015-2016 na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna zebrano następujące ilości odpadów [Mg]

Rodzaj odpadu	Odpady odebrane z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych		Odpady zebrane w punktach skupu surowców wtórnych		Odpady zebrane w ramach Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Zmieszane odpady komunalne	3 796,5	7 553,57	-	-	-	-
Opakowania z papieru i tektury	1 988,30	768,06	781,20	766,24	1,2	0,36
Opakowania szklane	441,5	261,37	-	111,46	1,0	1,79
Metale, opakowania z metali	-	9,49	7 969,20	1 625,18	-	-
Zmieszane odpady opakowaniowe	127,4	110,25	-	-	-	-
Tworzywa sztuczne	2 410,1	1 704,44	-	-	0,1	-
Odpady biodegradowalne	1 988,30	11,70	-	-	-	-
Popiół	-	18,24	-	-	-	-
Zużyte opony	-	1,15	-	-	1,8	2,11
Odpady wielkogabarytowe	76,3	132,94	-	-	32,2	59,13
Gruz i odpady remontowo-budowlane	801,8	694,46	-	-	312,7	376,99
ZSSE	-	1,69	-	-	2,6	4,39
Opakowania z tworzyw sztucznych	2 248,4	1 229,2	113,40	35,25	7,7	2,44
Pozostałe	430,30	63,79	-	-	-	-
Razem	14 308,9	12 560,35	8 863,80	2 538,13	359,3	447,21

*wg danych z Rocznych analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Skarżysko-Kamienna

2.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne na terenie województwa świętokrzyskiego mierzone jest w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys., poniżej 50 tys. oraz na terenach wiejskich. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki pomiarów natężenia PEM na terenie Skarżyska-Kamiennej przeprowadzonych w latach 2015-2016:

Pomiary promieniowania elektromagnetycznego w Skarżysku-Kamiennej w latach 2015-2016

Miejscowość	Położenie punktu pomiarowego	Średnie arytmetyczne	
		zwiększonych wartości skutecznych natężeń PEM V/m	z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa V/m
rok 2015			
Skarżysko-Kamienna	ul. Sokola 30	0,15	0,21
rok 2016			
Skarżysko-Kamienna	ul. Sikorskiego 10	0,15	0,23

Źródło – WIOŚ Kielce

Na terenie miasta Skarżysko-Kamienna promieniowanie elektromagnetyczne nie jest znaczące. W żadnym punkcie pomiarowym na terenie województwa nie odnotowano wartości przekraczającej dopuszczalną wartość składową elektryczną $E=7V/m$ określoną w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003r. Nr 192 poz. 1883).

W stosunku do przesyłowych linii elektroenergetycznych oraz obiektów z nimi związanych przyjmuje się, że:

- szkodliwy wpływ linii energetycznych o napięciu 110, 220 i 400 kV obejmuje strefę o szerokości od 12 do 25m od osi linii w obie strony,
- uciążliwość stacji transformatorowych zamyka się w granicach obiektu.

Uciążliwość masztów telefonii komórkowej mieści się w ich strefach ochronnych.

2.7. Gleby

Na terenie gminy występują przede wszystkim gleby wykształcone na utworach piaskowcowych dolnego triasu, paleozoiku retyku i liasie.

Największe rozprzestrzenienie posiadają gleby bielcowe z płytkim poziomem próchnicznym i brunatne wytworzone z piasków, glin i ilów. Są to gleby kamieniste i mocno zakwaszone. W dolinach rzecznych występują gleby pochodzenia organicznego i mineralnego: mady rzeczne, gleby mułowe, mułowo-torfowe, torfowe i murszowe.

W mieście nie prowadzi się gospodarki rolnej, jego obszar w większości zajmują tereny zurbanizowane (budownictwo mieszkaniowe i tereny przemysłowe).

Na obszarze miasta dominują gleby o niskiej wartości produkcyjnej. Zdecydowana większość należy do klasy bonitacyjnej od IVa do VI, głównie są to kompleksy żytne słabe

i najłżejsze (żytnio-łubinowe). Klasa IV zajmuje ponad 40% gruntów, klasa V - około 32%, zaś VI – około 28% powierzchni gruntów.

2.8. Przyroda

Wskaźnik lesistości dla Skarżyska-Kamiennej wynosi 39,96 %, co jest ilością znaczącą dla terenów miejskich. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 2 572,73 ha (dane Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej).

Na terenie gminy Skarżysko-Kamienna znajdują się obszary objęte ochroną:

- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu (na terenie miasta obszar ten zajmuje - 180 ha)
- Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Suchedniowskie” PLH260041 (zajmowana powierzchnia na terenie miasta - 78,65 ha)
- Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Skarżyskie” PLH260011 (zajmowana powierzchnia na terenie miasta - 436,85 ha)
- pomniki przyrody:
  - dąb szypułkowy – numer rejestru: 271
  - dąb szypułkowy – numer rejestru: 273
  - dąb szypułkowy – numer rejestru: 319
  - dąb szypułkowy – numer rejestru: 262
  - dęby szypułkowe (3 sztuki) – numer rejestru: 257
  - dąb szypułkowy (2 sztuki) – numer rejestru: 259
  - klon pospolity – numer rejestru: 269
  - skały „Skałka Rejowska” – stół skalny – numer rejestru: 224
- Archeologiczny rezerwat „Rydno”.

Ponadto przez obszar gminy przebiegają główne korytarze ekologiczne: GKPdC-4 "Częstochowa - wschód" (północno-wschodnia część gminy), GKPdC-3A "Dolina Ozanki" (północno-zachodnia część gminy), GKPdC-6 Puszcza Świętokrzyska" (zachodnia część gminy) oraz GKPdC-5B "Lasy Starachowickie i Siekierzyńskie" (południowa część gminy).

3. Cele i zadania zapisane w „Programie Ochrony Środowiska...”

Priorytety zapisane w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020”:

- poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie gminy w poszczególnych jego obszarach
- ochrona i minimalizacja zagrożeń dla istniejących zasobów przyrodniczych
- zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego Skarżyska-Kamiennej

Dla realizacji priorytetów wyznaczono działania w podziale na zadania dotyczące poszczególnych komponentów środowiska.

1. Ochrona powietrza atmosferycznego

1. Realizacja założeń "Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE), ze szczególnym uwzględnieniem zanieczyszczeń: pył PM10, pył PM2,5 oraz benzo(a)piren, dla Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2013-2020"
  - Opracowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Skarżyska-Kamiennej w celu osiągnięcia długofalowych korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych z wdrożenia działań z zakresu: redukcji emisji gazów cieplarnianych, redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej i wzrostu udziału zużycia energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii
2. Zmniejszenie niskiej emisji poprzez propagowanie bardziej ekologicznych niż tradycyjne źródeł energii do ogrzewania budynków (np. przyłączenie do sieci ciepłowniczej, gazowej, wprowadzenie ogrzewania olejowego, gazowego lub biomasą, itp.)
3. Propagowanie termomodernizacji obiektów w celu zmniejszenia strat ciepła
4. Wpieranie wymiany przestarzałych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (niskosprawnych kotłów na paliwa stałe) na źródła nowoczesne (wysokosprawne źródła energetyczne charakteryzujące się niższą emisją zanieczyszczeń)
5. Propagowanie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych
6. Analiza możliwości instalowania w obiektach użyteczności publicznej systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii
7. Wspieranie rozwoju transportu miejskiego i wykorzystania w nim nowoczesnego taboru komunikacyjnego
8. Instalowanie nowych i modernizacja istniejących urządzeń służących redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach produkcyjnych
9. Propagowanie wdrażania nowych technologii poprzez wprowadzenie ulg i zachęt dla osób, przedsiębiorstw stosujących technologie przyjazne dla środowiska
10. Poprawa stanu nawierzchni dróg w celu minimalizacji zanieczyszczeń pyłowych, zmniejszenie ilości spalin emitowanych do atmosfery
11. Propagowanie stosowania energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów

2. Ochrona przed hałasem

1. Prowadzenie planowania przestrzennego i polityki lokalizacyjnej uwzględniającej negatywny wpływ hałasu na mieszkańców
2. Wylimitowanie z produkcji środków transportu, maszyn i urządzeń, których hałaśliwość nie odpowiada standardom UE oraz stopniowe eliminowanie z użytkowania tych urządzeń
3. Rozbudowa systemów izolacji przed hałasem drogowym poprzez wprowadzanie ekranów akustycznych i zadrzewień w miejscach najbardziej narażonych na hałas (np. przy ciągach komunikacyjnych)

3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Zadania w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym:

1. Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego
2. Rozmieszczanie nowych instalacji - źródeł promieniowania elektromagnetycznego - zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania oraz wymaganymi strefami ochronnymi

4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

1. Zakaz lokalizacji w obszarze strefy ochronnej zbiorników wód podziemnych inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogących pogorszyć stan środowiska, a w szczególności składowisk odpadów, wylewisk, przeprowadzania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska, przeładunku i dystrybucji ropopochodnych
2. Prowadzenie bieżącej kontroli i aktualnej informacji o jakości wód powierzchniowych i podziemnych
3. Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie gospodarstw domowych
4. Zachowanie istniejących zbiorników wodnych (ochrona czystości wody) i rozbudowa infrastruktury wokół zbiorników w celu wykorzystanie ich do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych
5. Wprowadzenie programu ochrony wód zlewni Kamiennej
6. Prowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych

5. Gospodarka odpadami

1. Prowadzenie systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady biodegradowalne oraz odpady zmieszane
2. Prowadzenie odpowiedniego systemu selektywnego zbierania i odbierania pozostałych niż ww. odpadów komunalnych tj.: odpadów ulegających biodegradacji, budowlanych i rozbiórkowych, odpadów wielkogabarytowych, odpadów niebezpiecznych
3. Kontynuacja działalności punktów zbierania odpadów na terenie miasta w: Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, sklepach RTV i AGD, aptekach i niektórych obiektach administracyjnych

4. Kontynuacja działań związanych z bezpiecznym usunięciem azbestu (prowadzenie bazy azbestowej, edukacja społeczna, usprawnienie usuwania azbestu)
5. Monitorowanie gospodarki odpadami (prowadzenie rocznych analiz stanu gospodarki odpadami)

6. Ochrona gleb i powierzchni ziemi

1. Monitorowanie stanu gleb, szczególnie w rejonach najbardziej zagrożonych zanieczyszczeniem
2. Systematyczne egzekwowanie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia tych gruntów z produkcji, szczególnie w odniesieniu do zagospodarowania wierzchniej warstwy gleby
3. Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez: właściwą eksploatację, zachowanie specjalnych wymagań środowiskowych ze względu na występowanie złóż w pobliżu obszarów chronionych na mocy przepisów szczególnych, kontrolę nielegalnego wydobycia i rekultywację terenów poeksploatacyjnych

7. Ochrona środowiska przyrodniczego

1. Zachowanie istniejących terenów leśnych i korzystnego wpływu lasu na warunki życia ludzi oraz na równowagę przyrodniczą
2. Ochrona różnorodności biologicznej środowiska leśnego i obszarów chronionych przepisami odrębnymi
3. Przestrzeganie zasad wykorzystania terenu zwłaszcza na obszarach cennych przyrodniczo (uwzględnienie terenów chronionych i zasad ich ochrony w planowaniu przestrzennym)
4. Pielęgnacja pomników przyrody
5. Tworzenie i pielęgnacja obszarów zieleni urządzonej na terenie miasta
6. Zachowanie i ochrona dolin rzecznych oraz zbiorników wodnych
7. Rozbudowa infrastruktury technicznej i infrastruktury turystycznej, służącej ochronie przyrody, nie blokującej rozwoju turystyki (wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystyki pieszej, w tym ścieżek dydaktycznych)

8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska

1. Koordynacja systemu skutecznej ochrony przeciw zagrożeniom naturalnym, w tym monitoring zagrożeń oraz współpraca międzygminna
2. Wprowadzenie działań zabezpieczających przed powstawaniem poważnych awarii w przedsiębiorstwach oraz w trakcie przewozu i dystrybucji materiałów niebezpiecznych
3. Koordynacja systemu zapobiegania i likwidowania szkód poważnych awarii
4. Analiza stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych
5. Uwzględnianie terenów zalewowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
6. Analiza stanu bazy i wyposażenia jednostek straży pożarnej i innych jednostek ratowniczych
7. Wspieranie działań Zespołu ds. Zarządzania Kryzysowego w Starostwie Powiatowym w Skarżysku-Kamiennej oraz doposażenie i przeprowadzenie szkoleń Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego przy Urzędzie Miasta w Skarżysku-Kamiennej

8. Edukacja mieszkańców w zakresie postępowania w wyniku zagrożenia powodzią, pożarem itp.

9. Edukacja ekologiczna

1. Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród dzieci i osób dorosłych (w formie konkursów, spotkań, akcji tematycznych)
2. Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców oraz przedstawicieli sektora gospodarczego i inwestorów w zakresie:
  - potrzeby ograniczania niskiej emisji: możliwościach oszczędzania energii, wykorzystywania systemów ciepłowniczych, gazowych itp. oraz energii ze źródeł odnawialnych oraz szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych
  - zasad funkcjonującego w gminie systemu gospodarki odpadami, zachęcania do selektywnej zbiórki odpadów
  - konieczności likwidowania odpadów zawierających azbest, ich bezpiecznego demontowania, przewozu i unieszkodliwienia
  - postępowania w wyniku zagrożenia powodzią, pożarem lub innym zagrożeniem naturalnym i antropogenicznym.
3. Tworzenie ekologicznych ścieżek edukacyjnych

4. Realizacja zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2015 i 2016

Realizacja zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2015 i 2016 przedstawiono w układzie zagadnień przyjętych w powyższym dokumencie.

Poniższe zestawienia zostały wykonane na podstawie informacji z poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej, jednostek i firm działających na terenie miasta.

4.1. Ochrona powietrza atmosferycznego

Zadania inwestycyjne w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego - stopień wykonania w latach 2015-2016:

Zadanie	Stopień wykonania	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Odpylenie 2 kotłów węglowych WR-5 i WR 5/7 w Kotłowni La Monte'a ul. Niepodległości 100	Zadanie wykonane	630 000 zł Pożyczka z WFOŚiGW	-
Modernizacja odzūżlacza w Centralnej Ciepłowni dla kotła nr 2	Zadanie wykonane	60 000 zł Pożyczka z WFOŚiGW	-
Budowa magistrali ciepłej w ul. Niepodległości od La Monte'a do SDH	Zadanie wykonane	400 000 zł Pożyczka z WFOŚiGW	-
Likwidacja węzła grupowego ul. Górnicza	Zadanie wykonane	420 000 zł Pożyczka z WFOŚiGW	-
Likwidacja węzła grupowego ul. Słowackiego i Orkana	Zadanie wykonane	800 000 zł Pożyczka z WFOŚiGW	-
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Zadanie było realizowane – w 2015 - wykonanie audytów efektywności energetycznej – w 2016r. - opracowanie kosztorysów do audytów i opracowanie studium wykonalności	11 931 zł	18 929,70 zł
Rozbudowa sieci gazowej (według potrzeb)	Zadanie wykonywane na bieżąco	Wydatki poniesione przez Zakład Gazowniczy	

Ponadto w zakresie ochrony powietrza na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej przyjęto „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2016-2022” – uchwała Nr XXI/16/2016 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 25 lutego 2016r.

Zadanie inwestycyjne z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego zrealizowane w Gminie w 2016r., a które nie było wpisane w POŚ dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020 to wymiana pieców c.o. Koszt zadania wyniósł 37 505,27 zł, była to dotacja dla mieszkańców w 100% zwrócona przez WFOŚ w Kielcach. Wymiany pieców

realizowana była w oparciu o Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE) zatwierdzony przez Radę Miasta Skarżyska-Kamiennej w 2013r.

4.2. Ochrona przed hałasem

Zadania inwestycyjne z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej wykonane w latach 2015-2016 na terenie Skarżyska-Kamiennej:

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Przebudowa ul. Zwycięzców (od ul. Wojska Polskiego do ul. Harcerskiej)	Zadanie wykonane	1 489 909,00 zł (Dofinansowanie z NPPDL- Etap II Bezpieczeństwo - Dostępność - Rozwój - w kwocie 645 909 zł)	-
Przebudowa dróg objętych MPZP Centrum (długość: 0,6 km)	Zadanie nie zostało wykonane	0 zł	0 zł
Budowa ul. Kościelnej (długość: 0,86 km)	Koncepcja, przygotowano dokumentację projektową z pozwoleniem na budowę	32 250,00 zł	105 750,00 zł (w tym zobowiązania za 2015 r. 91 650,00 zł)
Przebudowa ul. Torowej (długość: 0,17 km)	Wykonanie studni D19 na istniejącym kanale deszczowym	5 180,18 zł	-
Przebudowa ul. Chłodnej i ul. Spacerowej (od ul. Chłodnej do ul. Spacerowej) (długość: 0,26 km)	Etap I ul. Spacerowa	-	385 526,96 zł
Budowa infrastruktury komunikacyjnej (chodników, zatok, oświetlenia, oznakowania) na wszystkich kategoriach dróg (według potrzeb)	Budowa chodnika w ul. 3 Maja (od ronda do Oczyszczalni Ścieków)- 1/3 całości zadania	-	85 405,47 zł
Rozbudowa infrastruktury rowerowej (ścieżki, oznakowanie dróg, miejsca postoju, miejsca parkingowe)	Budowa wiat rowerowych	71 138,28 zł	-
Modernizacja oświetlenia ulicznego (według potrzeb)	Wykonano audyt energetyczny wraz z inwentaryzacją oświetlenia	12 177,00 zł	-

Zadania inwestycyjne z zakresu poprawy infrastruktury drogowej zrealizowane w Gminie w latach 2015 i 2016, a które nie były wpisane w POŚ dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020:

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Odbudowa ul. Wieżowej (od ul. Głównej) w Skarżysku-Kamiennej nr 303152T od km 0+000 do km 0+200	Zadanie wykonane	187 722,12 zł (w tym 101 553,10 zł - dofinansowanie z programu „Usuwanie Skutków Klęsk Żywiotowych”)	-
Budowa zintegrowanego systemu komunikacyjnego wraz z budową tunelu pieszo-jezdneho pod torami w obrębie dworca kolejowego stacji Skarżysko-Kamienna	Przygotowana koncepcja zadania	-	34 747,50 zł
Rewitalizacja Osiedla Rejów w Skarżysku – Kamiennej W ramach zadania wykonano: - droga w przedłużeniu ul. Sportowej na odcinku od ul. Wioślarskiej w kierunku Suchedniowa km 0,000,00 ÷ 0+811,13 - kanalizacja deszczowa w przedłużeniu ul. Sportowej na odcinku od ul. Wioślarskiej w kierunku Suchedniowa km 0,000,00 ÷ 0+811,13 - kanalizacja teletechniczna w przedłużeniu ul. Sportowej na odcinku od ul. Wioślarskiej w kierunku Suchedniowa km 0,000,00 ÷ 0+811,13 + Opłata za wylesienie.	Zadanie wykonane	-	1 200 633,61

4.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Zadania inwestycyjne z zakresu ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym wykonane w latach 2015-2016 na terenie Skarżyska-Kamiennej

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Modernizacja oświetlenia ulicznego (według potrzeb)	Wykonano audyt energetyczny wraz z inwentaryzacją oświetlenia	12 177,00 zł	-
Modernizacja sieci energetycznych i GPZ (według potrzeb)	Zadanie wykonane	Środki własne PGE Dystrybucja S.A.	
Rozwój sieci energetycznej na nowych terenach inwestycyjnych (według potrzeb)	Zasilanie nowych odbiorców na terenie gminy odbywa się w ramach inwestycji przyłączeniowych i jest realizowane na bieżąco	-	-

W ramach zadania „modernizacja sieci energetycznych i GPZ” PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna wykonało:

- Przebudowę sieci elektroenergetycznej na osiedlu Milica
- Drugostronne zasilanie budynków mieszkalnych przy ul. Żeromskiego
- Zabudowę Punktu Odłącznikowego sterowanego radiowo w linii 15 kV Szydłowiec-Bór przy ul. Rycerskiej

- Przebudowę linii kablowych nN zasilanych ze stacji tr. „Piaskowa”
- Przebudowę linii kablowych nN zasilanych ze stacji Żurawia 2 w m. Skarżysko etap I i II
- Przebudowę stacji P-1102 na terenie ZM MESKO
- Przebudowę przyłączy AL. i YADYn na izolowane As×Sn około 30 szt.
- Montaż układów bilansujących w stacjach transformatorowych SN/nN – 68 szt.

4.4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki wodnej – rozbudowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej wykonane w latach 2015-2016 na terenie Skarżyska-Kamiennej:

Zadanie	Stopień wykonania	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Sieć wodociągowa			
Budowa sieci wodociągowej w ul. Żytniej (długość: 0,8 km, przyłącza: 9 szt.)	Zadanie wykonane	133 900 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Budowa sieci wodociągowej w ul. Miłej i ul. Małej (długość: 0,9 km, przyłącza: 4 szt.)	Zadanie wykonane	124 200 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Budowa sieci wodociągowej w rejonie ulic: Ekonomii, Legionów, Mościckiego i Asfaltowej (długość: 3 km, przyłącza: 70 szt.)	Zadanie wykonane	2 083 300 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Wymiana rurociągu od studni nr 4 do Stacji Uzdatniania Wody (długość: 0,3 km)	Zadanie nie zostało wykonane	-	-
Wymiana wodociągu w ul. Rajdowej (długość: 0,15 km, przyłącza: 3 szt.)	Zadanie wykonane	246 200 środki własne	-
Budowa sieci wodociągowej w ul. Czerwonego Krzyża (długość: 0,15 km, przyłącza: 3 szt.)	Zadanie wykonane	54 900 zł środki własne	-
Modernizacja sieci wodociągowej na terenie dawnego Zakładu Z-3 (długość: 0,1 km)	Zadanie nie zostało wykonane	-	-

*Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2015-2016*

Zadanie	Stopień wykonania	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Sieć i infrastruktura kanalizacyjna			
Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Tysiąclecia (od ul. Piłsudskiego do ul. Spornej) (długość: 0,35 km, przyłącza: 5 szt.)	Zadanie wykonane	724 300 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Wesołej i w rejonie ul. Rynek (długość: 0,4 km, przyłącza: 18 szt.)	Zadanie wykonane	303 300 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Torowej (długość: 0,3 km, przyłącza: 4 szt.)	Zadanie wykonane	187 000 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Budowa kolektora sanitarnego "C" - odcinek pod torami PKP (od ul. Szydłowieckiej do ul. Kościuszki) (długość: 0,3 km)	Zadanie wykonane	2 443 000 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Budowa przyłączy dla części miasta - etap III (przyłącza: 57 szt.)	Zadanie wykonane w 96%	233 000 zł 50% dotacja z NFOŚ 50% pożyczka z NFOŚ	-
Budowa przyłączy dla części miasta - etap IV (przyłącza: 148 szt.)	Zadanie wykonane w 93%	538 100 zł 50% dotacja z NFOŚ 50% pożyczka z NFOŚ	-
Budowa przyłączy dla części miasta - etap V (przyłącza: 40 szt.)	Zadanie wykonane (wybudowano 52 szt. przyłączy)	155 900 zł 50% dotacja z NFOŚ 50% pożyczka z NFOŚ	-
Budowa budynku socjalno-garażowego, laboratorium oraz placu manewrowego na terenie oczyszczalni ścieków	Zadanie wykonane	3 836 200 zł 60% Fundusz Spójności POIiŚ 40% Środki własne	-
Przebudowa kanału tłoczego w ul. Torowej (długość: 0,15 km)	Zadanie wykonane	50 500 zł środki własne	-
Budowa punktu zlewnego dla samochodów asenizacyjnych z myjką na terenie Oczyszczalni Ścieków	Zadanie wykonane	44 600 zł środki własne	-

Zadania inwestycyjne z zakresu rozbudowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej zrealizowane w Gminie w latach 2015 i 2016, a które nie były wpisane w POŚ dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020:

Zadanie	Realizacja zadania	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Budowa przyłączy dla części miasta – etap VI	Zadanie wykonane	55 000 zł 50% dotacja z NFOŚ 50% pożyczka z NFOŚ	-
Kanalizacja sanitarna w ul. Żytniej i ul. Jodłowej	Wybudowano 0,18 km sieci	-	126 400 zł środki własne
Sieć wodociągowa w ul. Św. Brata Alberta	Wybudowano 0,16 km sieci	-	39 100 zł środki własne
Przyłącze wodociągowe wzdłuż ul. Ekonomii do budynku Zespołu Opieki Zdrowotnej przy ul. Ekonomii 1	Wykonano 0,18 km sieci	-	108 300 zł środki własne
Sieć wodociągowa w ul. Chłodnej i Spacerowej	Wykonano 0,34 km sieci	-	130 300 zł środki własne
Sieć wodociągowa w ul. Asfaltowej	Wykonano 0,57 km sieci	-	326 300 zł środki własne

4.5. Gospodarka odpadami

Zadania w zakresie gospodarki odpadami - stopień wykonania w latach 2015 i 2016 w gminie Skarżysko-Kamienna:

Zadanie	Stopień wykonania - opis	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Kontynuacja programu usuwania azbestu	Sukcesywne usuwanie odpadów azbestowych wg zgłoszeń: - w roku 2015 – 16 899,23 m ² - w roku 2016 – 12 569,42 m ²	50 190,57 zł (Dofinansowanie z WFOŚiGW w Kielcach w kwocie 42 661,98 zł)	38 824,54 zł (Dofinansowanie z WFOŚiGW w Kielcach w kwocie 33 000,85 zł)
Likwidacja dzikich wysypisk	Likwidacja: w roku 2015 - 26 sztuk dzikich wysypisk w roku 2016 - 30 sztuk dzikich wysypisk	12 620,75 zł	14 758,07 zł

Koszty najważniejszych elementów systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2015 i 2016:

Zadanie	Wydatkowane środki w zł	
	2015	2016
Organizacja i prowadzenie PSZOK	168 000,00	168 000,00
Odbiór i zagospodarowanie odpadów	2 926 990,98	2 735 995,58
Ogółem koszty	3 094 990,98	2 903 995,58

W zakresie zadań organizacyjnych gospodarki odpadami zrealizowano działania:

- Edukowanie ekologiczne mieszkańców w zakresie zasad i efektów funkcjonującego systemu gospodarki odpadami: ulotki i spoty telewizyjne
- Zamieszczanie informacji na stronach internetowych Urzędu Miasta na temat: systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady ulegających biodegradacji, odpady wielkogabarytowe i odpady niebezpieczne
- Kontynuacja systemu gospodarki odpadami:

Odpady zbierane są w pojemnikach:

- szkło (kolor zielony),
- metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, papier i tektura (kolor żółty),
- odpady ulegające biodegradacji (kolor brązowy),
- popiół (kolor stalowy/metalowy)
- odpady zmieszane (kolor czarny)

Odpady z nieruchomości odbierane są według harmonogramów: w zabudowie jednorodzinnej: odpady zmieszane – co 2 tygodnie, odpady segregowane - raz w miesiącu, w zabudowie wielorodzinnej: odpady zmieszane - trzy razy w tygodniu, odpady segregowane – szkło (2 razy w miesiącu), plastik, metal, papier i tektura (1 raz w tygodniu)

Odpady zielone i biodegradowalne - odbiór: w zabudowie jednorodzinnej – w okresie kwiecień-październik co 2 tygodnie, w okresie listopad-marzec 1 raz w miesiącu, w zabudowie wielorodzinnej - 1 raz w tygodniu

Odpady wielkogabarytowe i elektrośmieci - odbiór: w zabudowie jednorodzinnej - 1 raz na kwartał, w zabudowie wielorodzinnej - 1 raz w miesiącu

- Zorganizowanie zbierania odpadów niebezpiecznych w niektórych placówkach: zużyty sprzęt RTV i AGD (w sklepach sprzedających takie produkty), baterie (w sklepach, obiektach administracyjnych, w tym: w szkołach), przeterminowane leki (apteki), opony, zużyte akumulatory i inne (w punktach naprawy lub demontażu samochodów)
- Zorganizowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (ul. Mościckiego 43), gdzie mieszkańcy mogą oddawać posegregowane odpady komunalne w dowolnej ilości nieodpłatnie
- Likwidacja dzikich wysypisk odpadów: w roku 2015 zlikwidowano 26 szt., a w roku 2016 - 30 szt. dzikich wysypisk śmieci.

4.6. Ochrona gleb i powierzchni ziemi

Zadania w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi - stopień wykonania w latach 2015 i 2016 w gminie Skarżysko-Kamienna:

Zadanie	Stopień wykonania - opis	Wydatkowane środki	
		2015	2016
Rekultywacja terenów zdegradowanych (według potrzeb)	Zadanie nie było realizowane	-	-
Kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje (według potrzeb)	Zadanie nie było realizowane	-	-

4.7. Ochrona środowiska przyrodniczego

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego nie przedstawiono w omawianym „Programie...” zadań inwestycyjnych, założono działania prośrodowiskowe w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej (zrealizowane zadania przedstawiono w powyższych rozdziałach) oraz zadania organizacyjne wspomagające racjonalne korzystanie z zasobów środowiska naturalnego. Zadania te realizowane są na bieżąco, przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta w ramach swych kompetencji.

4.8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska

W zakresie minimalizacji zagrożeń dla środowiska nie przedstawiono w omawianym „Programie...” zadań inwestycyjnych, założono realizację zadań organizacyjnych, które wymagają współpracy z innymi podmiotami. Zadania te realizowane są na bieżąco, przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta w ramach swych kompetencji oraz przez podmioty bezpośrednio – np. statutowo – związane z realizacją zadania.

4.9. Edukacja ekologiczna

W zakresie działań edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców na terenie gminy Skarżysko-Kamienna prowadzona jest na bieżąco akcja informacyjno-promocyjna dotycząca systemu gospodarki odpadami. Akcja ta prowadzona była głównie poprzez ulotki i spoty telewizyjne.

5. Wskaźniki realizacji zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2015 i 2016

W poniższych tabelach odniesiono się do wskaźników opisujących stopień realizacji założonych zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020. Rokiem bazowym jest rok 2014.

Wskaźniki dotyczące infrastruktury technicznej realizowanej na terenie gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2015 i 2016

Wskaźnik	Jednostka	Wartość za rok 2014	Wartość w latach	
			2015	2016
Zaopatrzenie w gaz				
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	%	29,5*	32,8***	30,3*
Długość sieci gazowej (sieć główna i rozdzielcza)	km	133,40***	135,93***	169,34*
Liczba odbiorców gazu sieciowego	osoba	13 918*	15 368***	14 084*
Zaopatrzenie w wodę				
Wskaźnik zwodociągowania gminy	%	97,0*	96,5***	100**
Długość sieci rozdzielczej	km	162,6**	164,4***	167,7*
Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	osoba	45 555**	45 265***	46 548**
Ilość ujęć wody	szt.	3**	3**	3**
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	m ³ /miesz./rok	31,6**	32,3***	34,2*
Ilość stacji uzdatniania wody	szt.	1**	1**	1**
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków				
Wskaźnik skanalizowania gminy	%	87,8*	88,7***	97,0**
Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	152,7**	171,6***	157,70*
Liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	osoba	41 429***	41 595***	45 152**
Ilość oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	1**	1**	1**
RLM dla oczyszczalni komunalnych	liczba	65 000**	65 000**	59 500**
Zdolność przepustowa oczyszczalni	m ³ /rok	14 000**	14 000**	14 000**
Ilość zbiorników bezodpływowych na ścieki	szt.	328*	250***	478*

Źródło:

*Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej

** Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Skarżysku-Kamiennej

*** dane GUS

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2015-2016

Wskaźniki opisujące gospodarkę odpadami na terenie gminy Skarżysko-Kamienna

Wskaźnik	Jednostka	Wartość za rok 2014*	Wartość w latach	
			2015**	2016***
Odpady komunalne				
Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem	Mg	4 343,1	3 796,5	7 553,6
Selektywnie zebrane odpady komunalne w ciągu roku ogółem	Mg	9 949,5	10 871,7	7 992,1
Suma zebranych odpadów	Mg	12 047,6	14 668,2	15 545,7
Odpady niebezpieczne				
Ilość zebranego azbestu	m ²	13 970,0	16 889,2	12 569,4
Dziki wysypiska				
Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk	szt.	38	26	30
Osiągnięte poziomy recyklingu				
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	%	1,46	4,18	0
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkła	%	55,00	150,03	95,00
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	83,00	94,5	86,00

Źródło:

*Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej

**wg Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2015 dla Gminy Skarżysko-Kamienna

*** wg Rocznej analizy stanu gospodarki odpadami w gminie Skarżysko-kamienna w 2016r.

*Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna
na lata 2015-2020” za lata 2015-2016*

Wskaźniki opisujące stan i ochronę przyrody i różnorodność biologiczną na terenie gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2014-2016

Wskaźnik	Jednostka	Wartość za rok 2014	Wartość w latach	
			2015	2016
Tereny rolne, leśne i zadrzewienia				
Powierzchnia użytków rolnych	ha	2 163,31*	2 212,00***	2 256,79*
Powierzchnia gruntów leśnych	ha	2 571,1*	2 625,0***	2 572,73*
Lesistość	%	38,6*	38,5***	39,96*
Obszary chronione				
Powierzchnia Suchedniowsko-Oblęgarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	ha	180,00**	180,00**	180,00**
Powierzchnia obszarów Natura 2000	ha	515,50**	515,50**	515,50**
Ilość pomników przyrody	szt.	10*	10*	10*
Tereny zieleni				
Liczba parków spacerowo-wypoczynkowych	szt.	2***	2***	2***
Powierzchnia terenów parków	ha	4,1***	4,1***	4,1***
Liczba zieleńców	szt.	6***	6***	6***
Powierzchnia zieleńców	ha	8,2***	8,20***	8,20***
Tereny zieleni ulicznej	ha	2,3***	2,3***	2,3***
Powierzchnia cmentarzy	ha	6,6***	6,6***	6,6***

Źródło:

*Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej

**Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach

***dane GUS

6. Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska poniesione w latach 2015-2016 przez Gminę Skarżysko-Kamienna

Zestawienia kosztów realizacji poszczególnych celów ochrony przyrody przewidzianych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2015 i 2016 w wyniku realizacji zadań inwestycyjnych

Cele ochrony środowiska	Potencjalne źródła środków	Koszty poniesione w latach [zł]	
		2015	2016
Ochrona powietrza atmosferycznego	Zakład Gazowniczy Celsius Sp. z o.o. WFOŚiGW Środki własne JST Środki UE	2 321 931,0	56 434,97 zł (w tym koszty wymiany pieców c.o. w gminie 37 505,27 zł)
Ochrona przed hałasem	Środki GDDKiA Środki ZDP Środki własne JST Środki UE	1 798 376,6	1 812 063,5
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna Środki własne JST	12 177,0	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych
Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	MPWiK Sp. z o.o. w Skarżysku-Kamiennej Fundusz Spójności POIiŚ NFOŚiGW	11 213 400,0	730 400,0
Gospodarka odpadami	Środki własne JST WFOŚiGW	62 811,3	53 582,6
Ochrona gleb i powierzchni ziemi	Środki własne JST	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych
Ochrona środowiska przyrodniczego	Środki własne JST Środki UE	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych
Minimalizacja zagrożeń dla środowiska	Środki własne JST Środki UE	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych
Edukacja ekologiczna	Środki własne JST Środki UE	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych	Działania realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych

Źródło: Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej

7. Podsumowanie

"Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020 za lata 2015-2016" opracowany został jako realizacja wymogu wynikającego z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 519) nakładającego obowiązek sporządzania co 2 lata raportów z wykonania programów ochrony środowiska przez organ wykonawczy, które przedstawia się Radzie Miasta.

Raport został wykonany za okres od 01.01.2015r. do 31.12.2016r. zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stan środowiska przedstawiono w oparciu o dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Regionalnych. Wiele wskaźników jakości środowiska nie jest monitorowanych rokrocznie i z tego powodu wynikała niemożność precyzyjnego określenia zmian. Działania zrealizowane przez gminę przedstawiono w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna...” stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Działania i przedsięwzięcia zawarte w "Programie..." zmiernają w kierunku poprawy stanu środowiska, racjonalnego gospodarowania zasobami, w tym ograniczenia materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i emisji zanieczyszczeń. Szczególnym celem polityki ekologicznej jest ograniczanie szkodliwych czynników wpływających na zdrowie i zapobieganie zagrożeniom zdrowia poprzez poprawę stanu powietrza atmosferycznego, ochronę przed chemicznym zanieczyszczeniem gleb i wód, właściwą gospodarkę odpadami, ochronę przed hałasem oraz zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

W gminie Skarżysko-Kamienna w latach 2015 i 2016 zrealizowano przede wszystkim inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową (budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej) i infrastruktury drogowej oraz zadania związane z kontynuacją systemu gospodarki odpadami i usuwaniem azbestu.

Racjonalne gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami wymaga działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców. W tym zakresie konieczna jest współpraca Samorządu Gminy z Powiatem z samorządami gmin sąsiednich oraz organizacjami pozarządowymi. Z niniejszego "Raportu..." wynika, że gmina realizowała zadania związane z edukacją ekologiczną i informowaniem społeczeństwa o konieczności i celowości zadań ekologicznych (np. wprowadzania selektywnej zbiórki odpadów).

Wszystkie zawarte w "Programie..." zadania realizowane były w celu poprawy stanu ochrony środowiska na terenie Skarżyska-Kamiennej.

Reasumując: stan realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” w latach 2015 i 2016 w ujęciu rzeczowym i finansowym jest na poziomie zaawansowanym, zrealizowano większość zaplanowanych inwestycji oraz wykonywano działania organizacyjne w ramach zadań własnych. Na wykonanie zadań

wydatkowano środki budżetu gminy, jak również pozyskano znaczne środki finansowe z zewnątrz (m.in. środki unijne i środki funduszy ochrony środowiska).

Uzasadnienie

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” przyjęty został uchwałą Rady Miasta Nr XIII/102/2015 z dnia 03.09.2015 roku.

Obowiązek sporządzenia opracowania pn. Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2015-2020” za lata 2015-2016, wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017. poz. 519 ze zm.). Raport z Programu Ochrony Środowiska wykonuje się co dwa lata.

Celem przygotowania niniejszego opracowania obejmującego okres od 01.01.2015 roku do 31.12.2016 roku było:

- wywiązanie się z obowiązku ustawowego,
- przedstawienie stanu środowiska w okresie sprawozdawczym 2015-2016,
- przedstawienie postępów w realizacji każdego z zadań zapisanych w w/w programie,
- określenie w jakim stopniu udało się przedsięwzięcia przyjęte w programie ochrony środowiska zrealizować do dnia 31 grudnia 2016r.,
- sformułowanie wniosków, które powinny zostać uwzględnione w aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska.